

det finns många mer eller mindre sällsynta vilda (ej inplanterade) växter å lägenhetens område (Cephalanthera rubra, Helleborine atrorubens, Geum hispidum, Campanula cervicaria m. fl.), så hör även sandödlan till stallets väl vårdade rariteter.

Återfunna ringmärkta fåglar.

Av

Einar Lönnberg.

XXIX.

Skata, *Pica pica*, återfunnen i Norge.

I brev av den 27 okt. 1931 har herr JON B. SISSILVOLD, Skækerfossen, Norge, insänt Riksmuseets ring A. 4868, som han funnit på en skata, som skjutits i Strådalen. Denna skata hade ringmärkts av herr CL. OLROG Jr den 14 juni 1931 vid Åbo i Jämtland nära norska gränsen, så att denna skata har endast flugit omkring 14 km. från märkningsplatsen i ungefär nordlig riktning.

Återfunnen kråka, *Corvus cornix*.

Den 24 maj 1930 ringmärkte Stud. A. INGELMAN en kråka med ring B. 2076 två kilometer väster om Uppsala. Den sköts vid Ultuna, alltså omkring 3,5 km. söder om nämnda stad, av fil. dr GUNNAR GIOHEL 1931 i april.

Svart och vit flugsnappare, *Muscicapa atricapilla*, återfunnen i Spanien.

Genom benäget meddelande från Spanska legationen i Stockholm har underrättelse inkommit, att en liten fågel med Riksmuseets ring C. 4484 dödats vid en by nära Bilbao i norra Spanien i början av september. Det visade sig vara fråga om en svart och vit flugsnappare, som ringmärkts den 30 juni 1931 vid Hasselfors i Örebro län av herr MATRITZ

MAGNUSSON. Detta fynd är i full överensstämmelse med dem som förut erhållits rörande denna fågel. En sådan rapporterades nämligen från en fyr vid Ile d'Yeu vid Frankrikes västkust från den 2 sept. och en annan från Basses Pyrenées i början av sept. På grund av denna samstämmighet torde vi vara berättigade att antaga, att våra svarta och vita flugsnappare normalt taga en sydvästlig kurs och över Gibraltar sund begiva sig till västra Afrika.

Grå flugsnappare, *Muscicapa striata*, återfunnen i Italien.

Signor COSIMO DE LILLO har återsänt Riksmuseets ring C. 6525, som han funnit »på vänstra benet av en liten fågel fångad nära Vesuvius» den 20 sept. 1931. Denna lilla fågel var en grå flugsnappare, som ringmärkts som unge av herr MAURITZ MAGNUSSON den 7 juli 1931 vid Hasselfors i Skagershults socken av Örebro län. Detta fynd har sitt stora värde bl. a. därigenom, att det är det första utländska fynd av en ringmärkt grå flugsnappare från Sverige, som hittills gjorts. Flytningen har försiggått i rakt sydlig riktning. Denna art träffas vintertiden i tropiska Afrika såväl på den östra som den västra sidan av kontinenten. I vilken del våra svenska fåglar hålla till, veta vi naturligtvis ännu ej. De kunna möjligen ha en vidsträckt utbredning i den nämnda kontinentens varmare delar under den kallare årstiden, men också vara inskränkta till något mindre område, t. ex. i Västafrika.

Att återgå från främmande land en ringmärkt grå flugsnappare synes vara en ganska ovanlig händelse, för att ej säga en stor lyckträff. Detta framgår med särdeles stor tydlighet av det förhållandet att i England, varest man under Mr. H. F. WITTNEKJUV's ledning under många år ringmärkt fåglar i mycket stor utsträckning och bl. a. till 1930 ej mindre än 2,530 grå flugsnappare, dock ej mera än 6 dyjliska återfunnits och, som det vill synas, endast två av dem från utlandet. Båda dessa ha återfunnits på flytning i sydvästra Frankrike i september och sålunda tagit en rent sydlig kosa, liksom vår ovannämnda fågel. Från östligare delar av Europa synes

dock den grå flugsnapparen stundom kunna styra mera mot sydväst, ty LUCANUS omtalar, att en dyjlisk från Berlin återfunnits i Portugal. En sådan riktning är dock ingalunda konstant i östra Tyskland, ty en annan grå flugsnappare, som ringmärkts i Schlesien, återfanns i södra Italien och hade följaktligen rest mera rakt söderut såsom de förnämnda.

Återfunnen koltrast, *Turdus merula*.

Den 18 okt. 1931 hittades vid Edemossen, Skagershults socken, rester av en koltrast med Riksmuseets ring D. 3680. Den hade ringmärkts såsom unge av herr MAURITZ MAGNUSSON den 26 maj samma år i Skagershult och blott hunnit avlägsna sig omkring 2 1/2 km. i sydlig riktning från märkningsplatsen.

Pilgrimsfalk, *Falco peregrinus*, skjuten under flytningen.

Herr YNGVE JOHANSSON skriver till Riksmuseet och uppsänder ring B. 3240. »När slutna ring fanns på benet av en fågel, som jag sköt torsdagen den 17 sept. hemma på min faders gårdspan. Jag förmodar fågeln var en duvhök. Den hade just rivit en ung höna till döds, innan jag infann mig och hann skjuta den. Den matte mellan vingpetsarne 960 mm. och från näbbspets till yttersta stjärtfjädrarne 415 mm. Platsen är belägen i Fågelfors socken av Kalmar län, närmare bestämt i sydvästra änden av sjön Ryningen (adr. Malmen, Lillsjödal).» Att döma efter fågelns betende skulle man ju vara fullt befogad att antaga, att det varit en duvhök, men märkligt nog var det en ung pilgrimsfalk som ringmärkts i Ljusdal som unge den 5 juli 1931 av herr BO WITT STRÖMÉR. Det är ganska egendomligt och säkerligen i hög grad avvikande från pilgrimsfalkens vanor att taga rov på marken. Förmodligen får denna enastående tilldragelse förklaras med fågelns ungdom och av stark hunger.

Ornsvräk, *Buteo buteo*, återfunnen före flytningen.

Enligt meddelande från disponent CH. BIRCH-JENSEN sköts en vråk av en jägare den 1 okt. vid Krageholms gods om-

kring en mil norr om Ystad. Den hade Riksmuseets ring B. 2368, med vilken den märkts såsom unge av Kand. GUNNAR NORDQVIST i »Storeskog» i Andrarums socken i Skåne den 9 juni 1931. Den hade sålunda ej avlägsnat sig mera än omkring två och en halv mil mot sydväst trots den något framskridna årstiden.

Blå kärthök, *Circus cyaneus*, skjuten på Själland.

Herr JOHS. ANDERSSON, Kostræde, Lundy på Själland meddelar, att han den 27 sept. 1931 skjutit en »Hög», som slagit ner i hans hönsgård. Denna hade burit Riksmuseets ring B. 3280, vilken återsändes. Härigenom visade det sig, att det var fråga om en blå kärthök, som ringmärkts som unge denna sommar vid Trolle-Ljungby av kand. GUNNAR NORDQVIST. Den omnämnda fyrnplatsen i Danmark ligger vid Dybsø Indfjord vid Själlands södra kust. Den ifrågavarande blåhöken hade sålunda hunnit flytta ungefär 200 km. i västsydvästlig riktning, då den blev skjuten. Det kan synas egendomligt, att en kärthök slår ned i en hönsgård, men detta händer understundom just med denna art, varpå vi haft några exempel även i Sverige. I England har den så dåligt rykte för detta, att den där fått namnet »Hen-Harrier».

Blå kärthök, *Circus cyaneus*, skjuten i Frankrike.

Skoldirektören M. LANAVE har lämnat underrättelse om, att en »faucou» med Riksmuseets ring B. 3135 skjutits den 15 okt. 1931 i närheten av Montauban, Ille et Vilaine i Bretagne, nordvästra Frankrike. Det var fråga om en blå kärthök, som av kand. GUNNAR NORDQVIST ringmärkts vid Trolle-Ljungby i nordöstra Skåne samtidigt med den föregående. Skillnaden i tid mellan dennas och den föregåendes dödsdag, jämförd med avståndet mellan södra Själland och Bretagne ger en ungefärlig antydning om flyttningens gradvisa gång, ehuru naturligtvis ej något direkt mått på farten.

Svarta, *Oidemia fusca*, återfunnen vid märkningsplatsen.

Den 21 juni 1930 ringmärkte assessor B. LAGERGREN en gammal ruvande svarta på Kåreholm vid Ölands östra kust. Denna svarta blev skjuten av målaren H. JOHANSSON den 2 sept. 1931 vid Kåreholm. Hon hade sålunda hållit sig kvar vid sin gamla boplats och utan tvivel häckat där även i år.

Storspov, *Numenius arquatus*, återfunnen i England.

Mr. R. A. C. TUNNARD har insänt Riksmuseets ring B. 690, som tagits från benet av en storspov, som skjutits på Holbeach Marsh utefter södra sidan av havsbukten The Wash vid Englands västra kust i Lincolnshire den 10 okt. 1931. Denna storspov hade ringmärkts av herr MAURITZ MAGNUSSON i Sjöbökåret vid Porla i Skagershults socken, Örebro län, den 1 juli 1931. Denna flyttningsriktning står i god överensstämmelse med vår föregående erfarenhet om denna art.

Dvärgtärna, *Sterna albifrons (minuta)* återfunnen i Frankrike.

M. BRONHARD MARCEL, Arvert, Charente Inférieure, har i brev insänt foten av en dvärgtärna med Riksmuseets ring C. 6917. Denna fågel hade skjutits den 23 sept. 1931 vid stranden av floden Seudre's mynning, alltså strax norr om Gironde-flodens mynning. Denna dvärgtärna hade ringmärkts vid Skarør den 21 juni 1931 av stud. SIGURD BERGGREN. Detta är den första fågel av denna art, som återrapporterats. Denna lilla tärna torde följa Europas västkust söderut såsom detta fynd bestyrker. Huru långt mot söder arten flyttar är ej närmare känt. Enligt LUCANUS (1929) har endast en ringmärkt dvärgtärna träffats söder om Europa, nämligen i Marocko.

Fiskmåns, *Larus canus*, återfunnen i Danmark.

Muremester CHR. SÖRENSEN har återsänt Riksmuseets ring A. 4844, som han funnit på en mås som skjutits den 30 sept. på Skindbjergs marker, belägna 1 1/2 mil från kusten av den på Jutlands östra sida i Kattegatt utskjutande halvön.

Djursland. Denna fiskmäns hade ringmärkets som unge på Balgön, en mil norr om Varberg, den 23 juni 1931 av herr C. G. ANDERSSON, Borås. Den hade sålunda under påbörjad flyttning ej hunnit mer än att flyga över Kattegatt.

Ung gråtrut, *Larus argentatus*, återfunnen i Norge.

Redaktören URDAMN. för »Fredrikstad Blad» har till Riksmuseet insänt ring B. 2765 som tagits på en »graamake», som i slutet av sept. 1931 skjutits i Hellesviken i Onsøy, något norr om Fredrikstad, Norge. Det var en ung gråtrut, som den 14 juni 1931 ringmärkts av herr MAURITZ MAGNUSSEN i sjön Toften i Skagershults socken i Örebro län. Den påbörjade flyttningen har sålunda gått i västlig riktning.

Ännu en gråtrut, *Larus argentatus*, återfunnen i Norge.

Herr SVERRE NORDBERG, Vere, Vanse pr. Farsund, Norge, har vänligen insänt Riksmuseets ring B. 2864, som han funnit om benet på en mås, som han skjutit den 8 okt. 1931 på västkusten av Lister, Vest-Agder fylke. Denna ring hade av herr MAURITZ MAGNUSSEN satts om foten på en gråtruttunge på samma dag och samma plats som föregående, d. v. s. i sjön Toften. Det är av intresse att finna, att denna senare gråtrut fortsatt västerut längs norska västkusten och ej böjt av söderut.

Fåglar ringmärkta i utlandet, återfunna i Sverige.

Mandarinnan, *Aix galericulata*, ringmärkt i England, återfunnen i Sverige.

Genom förmedling av redaktör J. APPELBERG mottogs i Riksmuseet den 21 sept. 1931 en ring, som funnits om foten på en »and», som enligt uppgift av herr S. AXEEN, Köping, i början av september skjutits av herr SVEN CARLSSON, Valsta, Odensvi socken, strax norr om Köping. Om fågelns utseende har endast kunnat inhämtas, att den hade »mycket granna fåtter och var betydligt mindre än en gräsand, med litet huvud och med smal näbb». Dessa uppgifter kunna ha sin till-

lämpning på en mandarinnan. Ringen, som genast av mig igenkändes såsom tillhörande den av mr. H. F. WITHERBY ledda ringmärkscentralen i England, bar inskriften AG. 237 GR. och översändes oförtövat till mr. WITHERBY, som vänligen meddelade följande: Denna ring sattes den 20 jan. 1930 på en hona av mandarinnan. Tillsammans med andra änder av samma art släpptes den utan att vara stäckt eller vingklippt vid uppgiven tid i St. James Park i London. Fågeln voro avsedda för de kungliga parkernas räkning och mr. WITHERBY, som anmodats att anskaffa ringar för dessa fåglars räkning, lät därför instämpla på ringarna jämte seriebokstäver och nummer GR. (GEORGIUS REX). Den ifrågavarande mandarinnans härkomst är sålunda tydlig och klar. När den lämnat St. James Park och givit sig ut på villovägar, är däremot ej känt, och man vet naturligtvis ej heller, när den kommit till Sverige. Det enda man vet är, att den låg ensam i en å, då den sköts, och ej förut varit sedd där. Då emellertid såväl de båda mandarinnänder, som förut med säkerhet träffats i Sverige, som även åtminstone två av de tre, som blivit tillvaratagna i Norge, visat sig under våren, ligger det nära tillhands, att även denna kommit redan i våras. Förklaringen till dessa änders flykt mot norden under våren skulle nämligen enligt vår mening ligga däri, att om våren flyttningens instinkten vaknade till liv, och då styrde mandarinnänderna från Mellaneuropas fågeldammar sin kosa mot norr, liksom deras vilda släktingar göra i Ostasien. Svårare är det däremot att förklara, att två mandarinnänder från samma import till England flugit till Ungern, såsom redan omnämnts i denna tidsskrift (sid. 142). Är det riktigt, som säges i den ungerska tidsskriften »Köcsag», skulle de ha importerats till England från Ungern och sedan hittat vägen tillbaka.

Gråtrut, *Larus argentatus*, ringmärkt i Vita havet, återfunnen i Lappland.

Den 9 sept. nedsände fl. mag. SIGVARD SÖBERG, Malmberget, en ring med en inskrift, som bl. a. innehöll »Moskwa

7170 D₂. Denna ring hade funnits på foten av en ung gråtrut, som skjutits vid Lakaträsk i Norrbottens län. Beringningsbyrån i Moskva erhöll genast underrättelse harom jämte ringen. Till svar kunde till en början blott meddelas, att denna ring utlämnats till ornithologen POLIAKOV, som skulle ringmärka fåglar på Solovki-öarna (Solovezki) i Vita havet. Genom brev av den 22 okt. 1931 inkommo sedan fullständigare underrättelser. Enligt dessa hade gråttruten ifråga ringmärkts som unge i boet på taket till badhuset vid fastningen (fängelset?) på Slovki-öarna i Vita havet sistlidna sommar. Meddelandena ha lämnats av ledaren för beringningscentralen i Moskva W. WODZETIDZ.

I stället för att följa ishavskusten till norra Norge och sedan fortsätta söderut, som man kanske skulle kunna ha väntat, har denna unga gråtrut tagit vägen förmodligen över de stora sjöarna i norra Ryssland och norra Finland nära nog rakt västerut.

Om ekorrems invandring i Kamtchatka.

Av

Sten Bergman.

Äggdjursfaunan på Kamtchatka har under de senaste åren ökat genom invandring i landet av ett av Sibiriens allmänaste djur — ekorren — som förr helt och hållet saknats därstädes. Den ryske forskaren SEREBENNIKOV, som 1928 utgav ett arbete om Rysslands ekorrar (Comptes rendus de l'Académie des Sciences de l'URSS, 1928, p. 424) räknar ej in Kamtchatka i ekorrems utbredningsområde. Så vitt jag vet har ej heller någon annan meddelat något i litteraturen om denna invandring, varför följande uppgifter kunna ha sitt intresse.

I mars månad 1922, då jag befann mig på en hundstadsresa genom Kamtchatka, såg jag i byn Chairusovo på halvöns nordvästra kust skinnnet av en ekorre, som hade skjutits i närheten av byn. Detta djur var tydligen en förelöpare till den stora invasion av ekorrar, som sedan har ägt rum.

Enligt uppgifter som jag erhållit av min vän och expeditionskamrat, fil. kand. RENÉ MALAISE, som deltog i den svenska Kamtchatka-expeditionen 1920—1922, och som sedan vistats i Kamtchatka med endast några korta avbrott ända till 1930, har ekorren nu nått södra delen av halvön och följaktligen tagit hela landet i besittning.

År 1924 uppträdde ekorren i grannskapet av byarna Tigil och Jelovka. Vintern 1926—1926 såg MALAISE talrika ekorrspår i granskogarna längs Jelovkafloden. 1927 visade